

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАВЧАЛЬНО-НАУКОВА УСТАНОВА
«АКАДЕМІЯ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою ДННУ «Академія фінансового управління»

Протокол № 11 від 27 вересня 2022 р.

Віце-президент ДННУ «Академія
фінансового управління»
_____ О. О. Любіч

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Відкриті дані у сфері публічних фінансів

рівень вищої освіти	третій (освітньо - науковий)
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-наукова програма	«Фінанси, банківська справа та страхування»
тип дисципліни	обов'язкова

Автор:

Ткаченко Наталія Борисівна – кандидат економічних наук, доцент, професор Інституту післядипломної освіти.

Рецензенти:

Олійник Яна Вікторівна – доктор економічних наук, доцент, директор Інституту післядипломної освіти ДННУ «Академія фінансового управління»,

Олієвська Мирослава Григорівна – доктор економічних наук, завідувач відділу бюджетних видатків соціальної сфери та економічного розвитку НДФІ, гарант ОНП «Фінанси, банківська справа та страхування» (доктор філософії).

Форма навчання —	очна (денна), заочна
Семестр —	2
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	екзамен
Мова викладання —	українська

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні Інституту післядипломної освіти 01.09.2022 р., протокол № 9.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	7
Тема 1. Політика відкритих даних у сфері публічних фінансів	7
Тема 2. Платформа відкритих даних публічних фінансів Є-data: Open Spending	7
Тема 3. Платформа відкритих даних публічних фінансів Є-data: Open Budget	7
Тема 4. Платформа відкритих даних публічних фінансів Є-data: IFIs projects	7
Тема 5. Електронна система публічних закупівель Prozorro	8
3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	8
4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ	10
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	10
6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	11
6.1. Нормативно-правові акти	11
6.2. Основна література	11
6.3. Додаткова література	11
6.4. Інформаційні ресурси	12

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Відкриті дані у сфері публічних фінансів» є однією з обов'язкових компонент освітньої складової підготовки докторів філософії за освітньо – науковою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування». Навчальний процес орієнтований на самостійне вивчення і відвідування лекційних, практичних занять, поточного контролю та підсумкового контролю у формі екзамену. Поточний контроль здійснюється шляхом участі у дискусії, виконання індивідуальних завдань, проходження тестування.

З метою створення безпечних умов організації навчального процесу передбачена можливість проведення усіх занять в Академії у дистанційному режимі із використанням хмарного сервісу організації відеозв'язку ZOOM.

Анотація навчальної дисципліни.

Вивчення навчальної дисципліни «Відкриті дані у сфері публічних фінансів» дозволяє здобувачам вищої освіти розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у фінансовій сфері в напрямках аналізу ефективності публічних видатків, побудови рекомендацій із реформування системи управління державними фінансами та розбудови механізмів контролю за розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів. Здобувачі вищої освіти мають змогу ознайомитися з функціональними можливостями порталів платформи Є-data, що містять інформацію про державний та місцевий бюджети, договори та фінансові звіти розпорядників бюджетних коштів, проєкти соціального та економічного розвитку, що впроваджують за кредитної підтримки міжнародних фінансових організацій.

Мета дисципліни: поглибити комплекс теоретико-методичних знань у сфері фінансів, сприяти формуванню компетентностей та відповідних програмних результатів навчання з методики та організації аналізу відкритих даних та прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Відповідно до окресленої мети, **завдання** деталізовано за такими напрямками:

- надати аспірантам знання щодо отримання надійних даних про публічні фінанси;
- сформувати вміння використання порталів платформи Є-data, електронної системи публічних закупівель Prozorro для здійснення науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Відкриті дані у сфері публічних фінансів» базується на знаннях, уміннях та практичних навичках, отриманих в процесі вивчення дисциплін з підготовки докторів філософії, зокрема: «Методологія та організація наукових досліджень», «Студії з фінансів, банківської справи та страхування».

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування».

Навчальна дисципліна «Відкриті дані у сфері публічних фінансів» орієнтована на опанування здобувачами інтегральною компетентністю освітньо – наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування»: здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері фінансів, банківської справи та страхування, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗГІДНО З ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»

Загальна компетентність (ЗК):

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальна компетентність (СК):

СК02. Здатність публічно презентувати результати власних наукових та практичних досліджень, вести ділові дискусії з представниками науково-професійної спільноти.

Програмні результати навчання (РН):

РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН08. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми фінансів, банківської справи та страхування, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях наукових видань, у т.ч. міжнародних.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Теми	Всього, год	Лекції, год.	Практичне, семінарське заняття, год.	Самостійна робота, год.	Форма оцінювання
1.	Політика відкритих даних у сфері публічних фінансів	31	4	4	23	Участь у дискусії
2.	Платформа відкритих даних публічних фінансів Є-data: Open Spending	19	2	2	15	Індивідуальне завдання (аналіз трансакцій та виконання розпорядниками і одержувачами коштів договорів); презентація
3.	Платформа відкритих даних публічних фінансів Є-data: Open Budget	19	2	2	15	Індивідуальне завдання (BOOST-аналіз показників бюджету); презентація
4.	Платформа відкритих даних публічних фінансів Є-data: IFIs projects	19	2	2	15	Індивідуальне завдання (аналіз проєктів, які фінансуються міжнародними фінансовими організаціями); презентація
5.	Електронна система публічних закупівель Prozorro	31	4	4	24	Індивідуальне завдання (оцінка результативності публічних закупівель розпорядника бюджетних коштів); обговорення міні-кейсів у командах; комп'ютерне тестування
Всього навчальних годин		90	14	14	92	-

Підсумковий контроль - письмовий **екзамен**

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Політика відкритих даних у сфері публічних фінансів

Сутність публічних фінансів. Основні положення Бюджетного кодексу України, що регламентують оприлюднення інформації про бюджет та участь громадськості у бюджетному процесі. Закон України «Про відкритість використання публічних коштів». Зміст інформації про використання публічних коштів, що підлягає оприлюдненню, строки її оприлюднення. Концепції створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи «Прозорий бюджет». Забезпечення реалізації права особи на доступ до публічної інформації. Забезпечення прозорості в діяльності органів влади. Публічна інформація, вимоги до відкритих даних. Оцінка прозорості бюджету країни. Вимірювання зрілості відкритих даних в Європі: індикатори, рейтинг та карта зрілості країн.

Тема 2. Платформа відкритих даних публічних фінансів Є-data: Open Spending

Портал Open Spending використання публічних коштів з відкритими даними про використання бюджетних коштів в Україні. Доступ до інформації про використання публічних коштів розпорядниками та одержувачами коштів державного і місцевих бюджетів. Аналітика трансакцій, звітів, виконання розпорядниками та одержувачами коштів договорів.

Тема 3. Платформа відкритих даних публічних фінансів Є-data: Open Budget

Портал Open Budget – державний портал з відкритими даними про публічні фінанси: державний та місцеві бюджети. Ключові бюджетні терміни та строки бюджетного процесу, показники державного та всіх місцевих бюджетів (доходи, видатки, кредитування та фінансування), дані про державний борг та розпорядників бюджетних коштів. Використання аналітичного інструменту BOOST для аналізу показників бюджетів усіх рівнів.

Тема 4. Платформа відкритих даних публічних фінансів Є-data: IFIs projects

Портал IFIs projects – державний портал з відкритими даними про проекти соціального і економічного розвитку України, які реалізуються із залученням коштів міжнародних фінансових організацій. Аналіз інформації про проєкт: мета, бенефіціари, виконавці, вартість, кредитор, динаміка використання коштів, проєктно-тендерна документація та договір з МФО.

Тема 5. Електронна система публічних закупівель Prozorro

Архітектура електронної системи публічних закупівель. Модуль аналітики публічних закупівель: публічний доступ до інформації щодо планування, реалізації та контролю за публічними закупівлями, верифікація достовірності та повноти інформації. Оцінка результативності публічних закупівель. Розрахунок індексу Prozorro. Ризик-індикатори державного фінансового контролю публічних закупівель. Індекс «ФОКС» Антикорупційного монітору АСМ. Оцінювання ризиків публічних закупівель за критеріями система аналітики відкритих даних Clarity Project.

3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою та враховує результати поточного контролю знань (максимально 50 балів) і екзамену (максимально - 50 балів).

Умови результатів поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Максимальна кількість балів за 1-у роботу	Разом
Участь у дискусії	10	10
Комп'ютерне тестування	20	20
Виконання та презентація індивідуального завдання	5	20
Всього за поточну успішність		50

Екзамен проводиться у письмовій формі та оцінюється за 50-ти бальною шкалою. Екзаменаційний білет охоплює всі теми навчальної дисципліни. Кожний екзаменаційний білет складається з 3-х завдань: 2-х питань, що потребують розгорнутої відповіді для оцінювання практичних умінь (максимальна оцінка - 30 балів) та комп'ютерного тестування для оцінювання теоретичних знань (максимально 20 балів). Приклад екзаменаційного білету наводиться нижче.

ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Екзаменаційний білет № ____

Для підготовки відповідей на запитання екзаменаційного білету необхідно використовувати портали відкритих публічних фінансів Є-data: Open Spending, Open Budget, IFIs projects, та електронну систему публічних закупівель Prozorro.

1. Питання, що потребують розгорнутої відповіді для оцінювання практичних умінь.

Максимальна оцінка - 30 балів: 15 балів за розгорнуту відповідь на 1-е питання та 15 балів за розгорнуту відповідь на 2-е питання. Максимальний бал та критерії оцінювання: 5 – повнота розкриття питання; 5 – логіка викладення думки; 5 – культура писемного мовлення.

1.1. Проаналізуйте структуру проєктів*, які реалізуються в Україні із залученням коштів міжнародних фінансових організацій. Для здійснення аналізу використайте платформу Відкритих Публічних Фінансів.

* категорія проєктів: Фінансова та страхова діяльність.

1.2. Проаналізуйте публічні закупівлі розпорядника* бюджетних коштів за 2020р. Для здійснення аналізу використайте публічний модуль аналітики електронної системи публічних закупівель Prozorro.

* код ЄДРПОУ розпорядника бюджетних коштів - 00013480.

2. Комп'ютерне тестування для оцінювання теоретичних знань (20 тестів).

Максимальна оцінка - 20 балів.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни складається із суми результатів поточного та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка здійснюється за 100-бальною шкалою Академії, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Умови результатів підсумкового оцінювання знань здобувачів вищої освіти

100-бальна шкала Академії	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
85–89	B	добре
75–84	C	задовільно
70–74	D	
60–69	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю перескладання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

4. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни мають виконуватись здобувачами самостійно. Для оцінювання надаються лише результати власної роботи здобувача.

Роботи, що містять копіювання оригінальних текстів без посилання на джерела інформації, або компіляцію текстів з оригінальних джерел, оцінюються в 0 балів. Усі роботи перевіряються на антиплагіат.

Під час підготовки до відповіді за екзаменаційним білетом здобувач може користуватися лише дозволеним переліком матеріалів. Використання інших матеріалів та інформаційних засобів (сторонні друковані матеріали, інтернет, мобільний телефон, планшет, смарт-годинник, додаткові вкладки браузера на комп'ютері (у разі комп'ютерного тестування)) вважається порушенням і дає підстави екзаменатору відсторонити здобувача від виконання завдань екзаменаційного білета та оцінити результати екзамену в нуль балів. Під час екзамену не розповсюджуються екзаменаційні білети.

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Ткаченко Наталія Борисівна, кандидат економічних наук, доцент, професор Інституту післядипломної освіти Академії фінансового управління.

ел. пошта tkachenko_nb@ukr.net

Google Scholar: <https://bit.ly/33w1tc6>

ID ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5050-6013>

Scopus Author ID: 57191722729 <https://bit.ly/3sao4op>

Web of Science Researcher ID: AAD-2327-2021
<https://bit.ly/3GYfZah>

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

6.1. Нормативно-правові акти

1. Закон України № 2939-VI від 13.01.2011 року «Про доступ до публічної інформації».
2. Закон України № 2657-XII від 02.10.1992 року «Про інформацію».
3. Закон України № 2297-VI від 01.06.2010 року «Про захист персональних даних».
4. Закон України № 922-VII від 25.12.2015 року «Про публічні закупівлі».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 867 «Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних».
8. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року № 1805-р «Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022—2025 роки та плану заходів з її реалізації».

6.2. Основна література

1. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія / Інна Олександрівна Луніна ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». – К., 2020. – 440 с.: <http://ief.org.ua/docs/mg/339.pdf>.
2. Транспарентність публічних фінансів – протидія корупції: монографія: за заг. редакцією д-ра екон. наук І.О. Школьник, д-ра екон. наук Т.Г. Савченка. – Суми: «Ярославна». 2018. - 186 с.: <https://bit.ly/3mdPEgF>.
3. Цифровізація економіки України: трансформаційний потенціал: монографія / В.П. Вишневський та ін.; за ред. В.П. Вишневського, С.І. Князева; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ: Академперіодика, 2020. - 180 с.

6.3. Додаткова література

1. Hansen, Kristian Bondo; Borch, Christian. Alternative data and sentiment analysis: Prospecting non-standard data in machine learning-driven finance. Big Data & Society, 2022: <https://bit.ly/3Ni68Ae>.
2. Musleh Al-Sartawi, Abdalmuttaleb Ma; Hussainey, Khaled; Razzaque, Anjum. The role of artificial intelligence in sustainable finance. Journal of Sustainable Finance & Investment, 2022: <https://bit.ly/3NeBKGy>
3. Ting, Christopher Hian-Ann. Algorithmic Finance: A Companion to Data Science. 2022: <https://bit.ly/3NNEx9O>.
4. Політика відкритих даних. Зелена книга. - Офіс ефективного регулювання

BRDO: <https://bit.ly/3NlsjWg>.

5. Ткаченко Н. Цифровізація в публічних закупівлях. Вісник Університету банківської справи. 2020. - № 3(39). - С. 104-111. DOI: [10.18371/2221-755X3\(39\)2020225600](https://doi.org/10.18371/2221-755X3(39)2020225600).

6.4. Інформаційні ресурси

1. «Є-Data: можливості та ефективний контроль за публічними фінансами» на платформі масових онлайн курсів Prometheus: <https://bit.ly/3IQ2vhS>.
 2. Open Data in Europe: <https://data.europa.eu/en/dashboard/2021>.
 3. Портал Open Spending: <https://spending.gov.ua/new/>.
 4. Портал Open Budget: <https://openbudget.gov.ua/>.
 5. Портал IFIs projects: <https://proifi.gov.ua/>.
 6. BOOST-аналіз: <https://openbudget.gov.ua/analytics/incomes>.
 7. Публічний модуль аналітики ВІ Prozorro: <https://prozorro.gov.ua/monitoring>.
 8. Аналітичні інструменти для контролю та моніторингу публічних закупівель: <https://dozorro.org/tools>.
 9. Антикорупційний монітор АСМ: <http://acm-ua.org/>.
- Система аналітики відкритих даних Clarity Project: <https://clarity-project.info/edrs>.